

Kultur och bildning
Jimmy Eriksson
Tfn: 063-146703
E-post: jimmy.eriksson@regionjh.se

2020-11-11

RUN/41/2020

PM Ramanslag till externa organisationer 2021

Enligt beslut i landstingsfullmäktige (JLL 332/2001) ska regionen ge stöd till länets organisations- och föreningsliv. Regler och villkor för bidrag till externa organisationer (RS/2156/2017) gäller för bidragsfördelningen. Anslagsfördelningen sker i två steg;

- 1) fördelning av totalanslaget till målområden och organisationsgrupper
- 2) fördelning till organisationer inom organisationsgrupper

Det första steget sker genom beslut i regionala utvecklingsnämnden och den andra sker på delegation av kulturchefen.

Förändringar av anslaget

I budgeten för 2021 avsätts 8 520 000 kronor för ändamålet inom verksamhetsområde Kulturs ram. Det är en uppräkningsökning med 1,9% av förra årets anslag. Uppräkningen motiveras av ett något ökat antal ansökningar inom övriga organisationer samt effekter av Covid-19. Regionen avser att öka anslaget för de organisationsgrupper som har ett mindre ramanslag. Dessutom genomförs en revidering av bidragsreglerna (RUN/587/2019) som går ut på remiss under första halvåret 2021. De nya riktlinjerna förväntas kunna gälla från och med ansökan om 2022 års organisationsbidrag.

Ärendebeskrivning

47 ansökningar har inkommit fördelat på organisationsgrupperna Studieförbund, Idrottsförbund, Ungdomsorganisationer, Politiska ungdomsorganisationer, Nykterhetsorganisationer, Handikapporganisationer, Pensionärsorganisationer samt Övriga organisationer.

Fördelningen till studieförbundens verksamhet grundar sig på antalet studietimmar för cirkelverksamhet, annan gruppverksamhet samt kulturarrangemang (motsvarande för SISU) och fördelas utifrån 2019 års redovisning. Ett arrangemang räknas som 9 studietimmar i redovisningen. 2019 var alla elva studieförbund verksamma i länet, inklusive SISU. Alla studieförbund har lämnat ansökningar utom Ibn Rushd som endast hade verksamhet i två kommuner. Medborgarskolan redovisar verksamhet i endast en kommun och är heller inte berättigat regionalt anslag. Sex studieförbund bedriver verksamhet i alla kommuner. Bilda och Folkuniversitetet har för stor koncentration till Östersund och får därför ett reducerat anslag.

Studieförbundens totala verksamhet har ökat något från föregående år. Fram till 2012 svarade kulturprogrammen för ökningen av verksamheten. Därefter har antalet kulturprogram minskat något för varje år. Studiecirkeltimmarna utgör den största delen av verksamheten, 84% för SISU och 70% för övriga studieförbund. Verksamheten genomförs i alla kommuner men med störst verksamhet i Östersunds kommun. 38% av

den totala verksamheten ligger utanför Östersunds kommun. När det gäller endast kulturarrangemang eller motsvarande så sker 52% utanför Östersunds kommun. Verksamheten kan därmed sägas ha god spridning även om studiecirkel-och lärgruppsverksamheten skulle kunna ha en bättre spridning utanför Östersund. Totalt har studieförbunden engagerat 421 180 personer i verksamheten.

SISU ingår inte i Folkbildning Mittnorrland, som är mottagare av regionanslaget för fördelning till övriga studieförbund. SISU erhåller sitt anslag direkt från regionen enligt nedanstående beräkning.

**Studieförbundens verksamhet i
Jämtlands län 2019**

<i>Totalt antal studietimmar SISU</i>	21 555
<i>Totalt antal studietimmar Folkbildning Mittnorrland</i>	260 793
<i>Totalt antal studietimmar, alla studieförbund</i>	282 348
<i>Totalt anslag, kr</i>	4 300 000
<i>Kostnad per studietimme, kr</i>	15,22
Anslag SISU, kr	328 270
Anslag Folkbildning Mittnorrland, kr	3 971 730

*anslaget är avrundat.

Ungdomsorganisationerna har konstant minskat under den senaste tioårsperioden, både vad gäller antal organisationer som söker regionbidrag och medlemsantal. En förklaring till det kan vara att en del organisationer har svårt att uppfylla bidragsreglernas krav på minst 200 medlemmar. Fem ungdomsorganisationer söker anslag för 2021; Svenska kyrkans unga, KFUM, ungdomens nykterhetsförbund, Mitt Scoutdistrikt och J/H Scoutförbund och redovisar 2480 bidragsberättigade medlemmar.

Flera av de politiska ungdomsorganisationerna ansöker inte om bidrag vilket dels kan betyda att de inte finns representerade i länet, att de saknar kontinuerlig verksamhet eller att de inte är medvetna om möjligheten. Fem ungdomsförbund ansöker om bidrag för 2021; SSU, MUF, CUF, KDU och Ungsvenskarna. Ungsvenskarna är inte berättigat stöd då de är nya och ej kan redovisa verksamhet och ekonomi för föregående år.

RF-SISU Jämtland Härjedalen, tidigare J/H Idrottsförbund, engagerar ca 97 000 medlemmar i ca 400 föreningar i länet. Fokus det kommande året är att främja deltagande för äldre/seniorer, människor med funktionsvariationer samt nyanlända. Från och med 2021 så föreslås bidraget till RF-SISU Jämtland Härjedalen att hanteras genom ett flerårigt uppdragsavtal.

Handikapporganisationerna, utgörs främst av Funktionsrätt Jämtland, tidigare Handikappsamverkan, som organiserar 23 aktiva föreningar med drygt 6100 medlemmar. Jämtlands läns brukarråd har åtta medlemsföreningar och organiserar knappt 12 medlemmar. De ansöker om organisationsbidrag inom ramen för Handikapporganisationer och grundbidraget till Jämtlands läns brukarråd hanteras i särskild ordning. Övriga handikapporganisationer, Glaukomförbundet, DHR och SRF söker organisationsbidrag samfällt för att nå upp till minimikravet på 300 medlemmar. Totalt engagerar funktionsrättsrörelsen ca 7 700 medlemmar i länet, en minskning med ca 500 medlemmar från föregående år.

Pensionärsorganisationerna har en aktiv föreningsverksamhet och genomför sociala och hälsofrämjande aktiviteter i hela länet. Medlemsantalet har i princip ökat konstant sedan 2006 men under de senaste fyra åren minskat med ca 2000 medlemmar. De bidragsberättigade pensionärsorganisationerna PRO, SPF och SKPF har tillsammans ca 16 300 medlemmar i länet.

Sedan Länsnykterhetsförbundet upphörde 2010 har medlemsantalet inom Nykterhetsorganisationerna varit relativt konstant, 1387 st för året 2019. IOGT-NTO samt MHF ansöker om regionalt bidrag men det är endast IOGT-NTO, med drygt 1 200 medlemmar, som berättigas bidrag. MHF kommer inte upp i minimikravet för antal medlemmar.

Vad gäller Övriga organisationer så kan det ske relativt snabba förändringar från år till år vad gäller antal organisationer som söker regionalt anslag. 24 organisationer inom områdena samlingslokaler samt kultur-, natur-, friluftsliv – och samhällsverksamhet. Tillsammans har de ca 250 föreningar och organiserar nästan 19 000 medlemmar.

Ekonomi

Anslagsfördelningen finansieras inom verksamhetsområde Kulturs budgeterade ram och medför ingen ökad kostnad för regionen i övrigt.

Regional utveckling

Anslagsfördelningen medför positiva effekter på flera av Regionala utvecklingsstrategins prioriterade områden. Genom att stimulera länets organisationsliv så ökar förutsättningarna för lokal verksamhet där människor kan vara aktiva, delaktiga och skapande. Organisationerna erbjuder i de flesta fall ett livslångt lärande som ger goda förutsättningar för länets invånare att utvecklas. Det breda föreningslivet bidrar till upplevelser och aktiviteter i hela länet, både för länets invånare och för besökare. Föreningslivet bidrar i en del fall till stöd och service, inte minst i glesbygdsområden, där den sociala aspekten för sammanhållning är central.

Jämställdhet, jämlikhet och barns rättigheter

Anslagsfördelningen berör indirekt kvinnor, män, flickor och pojkar genom att regionbidraget säkerställer att resurser finns för att utveckla lokal verksamhet. När det gäller studieförbundens verksamhet så deltar kvinnor i högre utsträckning än män. Den övergripande majoriteten av deltagare i studiecirkel är kvinnor. Studieförbunden arbetar aktivt med att nya grupper deltagare, exempelvis fler kvinnor i musiken, fler ungdomar i verksamheten och fler med funktionsnedsättning. Ca 14% av folkbildningsverksamheten riktas till prioriterade grupper så som invandrare med bristande kunskaper i svenska språket och personer med funktionsnedsättningar. Samtliga organisationer försäkrar att verka för god tillgänglighet i de lokaler som nyttjas för verksamheten. Redovisningarna visar att det finns ett utvecklingsarbete att göra för att nå nyanlända och andra nya målgrupper.

En stor utmaning för organisationslivet i allmänhet är att engagera och involvera barn och unga i både verksamhet och styrelsearbete. När det gäller ungdomsorganisationer så ska dessa särskilt sträva mot en majoritet av unga under 25 år i styrelsen. Vissa organisationer arbetar särskilt för barns rättigheter. Då FN:s konvention om barns rättigheter är svensk lag så krävs en större medvetenhet hos både regionen och organisationerna.

Miljö

Beslutet medför ingen direkt miljöpåverkan. Närheten till ett lokalt föreningsliv är positivt ur såväl ett demokrati- och tillgänglighetsperspektiv som ur ett miljöperspektiv.

Analys och sammanfattning

En enkel analys visar att länets organisationsliv på olika sätt bidrar till att nå både regionens övergripande mål samt bidragsreglernas prioriterade målområden; Demokrati och delaktighet, Folkhälsa och hållbar utveckling och Det livslånga lärandet. Sammanfattningsvis är den stora utmaningen för många organisationer både att fortsatt engagera sina egna målgrupper och att nå nya målgrupper. Ett breddat deltagande är en angelägen uppgift för att utveckla demokratin.

Organisationslivet och civilsamhället är i ständig förändring. Det traditionella föreningslivet tar sig nya uttryck och former och regionens regler blir i det avseendet ett trubbigt verktyg för att svara upp mot nya mål och utmaningar. Att dessutom hitta former för integration, engagemang och delaktighet ställer nya och utmanande krav på både civilsamhällets aktörer och myndigheter. Arbetet med uppföljning och statistik är omfattande och resurskrävande. Regionen har beslutat att se över bidragsreglerna och presentera ett nytt förslag på riktlinjer för stöd till civilsamhället (RUN/587/2019)

Förslag till fördelning

Utifrån ramanslaget till externa organisationer så föreslås anslag till respektive organisationsgrupp enligt nedan.

Anslag till organisationsgrupp	Anslag år 2021
Studieförbund	4 300 000
Ungdomsorganisationer	270 000
Politiska ungdomsorganisationer	260 000
Idrottsförbund	1 650 000
Handikapporganisationer	930 000
Pensionärsorganisationer	250 000
Nykterhetsorganisationer	270 000
Övriga organisationer	590 000
Summa fördelat totalanslag	8 520 000

Bilaga: RAMANSLAG TILL ORGANISATIONSGRUPPER 2021

		Totalt anslag 8 520 000 (inkl 1,9% uppräknig)					
		Demokrati och delaktighet 2 810 000 32,98%	Folkhälsa och hållbar utveckling 3 010 000 35,33%	Det livslånga lärandet 2 700 000 31,69%			
		↓					
Bidragsgrupper	Anslag 2021				Anslag 2020	Förändring i %	Förändring i kr
Studieförbund <i>varav SISU, 328 270 kr</i>	4 300 000	1 500 000 34,88%	600 000 13,95%	2 200 000 51,16%	4 300 000	0,00	0
Ungdomsorganisationer	270 000	190 000 70,4%	50 000 18,52%	30 000 11,11%	240 000	12,50	30 000
Politiska ungdomsorganisationer	260 000	220 000 84,6%	20 000 7,69%	20 000 7,69%	250 000	4,00	10 000
Idrottsförbund <i>varav Handikappidrotten, 370 tkr</i>	1 650 000	500 000 30,30%	1 000 000 60,61%	150 000 9,09%	1 650 000	0,00	0
Handikapporganisationer	930 000	130 000 13,98%	760 000 81,72%	40 000 4,30%	920 000	1,09	10 000
Pensionärsorganisationer	250 000	30 000 12,00%	190 000 76,00%	30 000 12,00%	240 000	4,17	10 000
Nykterhetsorganisationer	270 000	40 000 14,81%	190 000 70,37%	40 000 14,81%	260 000	3,85	10 000
Övriga organisationer	590 000	200 000 33,90%	200 000 33,90%	190 000 32,20%	500 000	18,00	90 000
	8 520 000				8 360 000		